

PHÁT TRIỂN KHẢ NĂNG VẬN ĐỘNG THEO TIẾT TẤU CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 - 6 TUỔI TẠI MỘT SỐ TRƯỜNG MẦM NON TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH - THỰC TRẠNG VÀ BIỆN PHÁP

Nguyễn Thị Ngọc Tâm
Trường Đại học Thủ Dầu Một
Email: tamntn@tdmu.edu.vn.

Tóm tắt: Trẻ mẫu giáo 5 - 6 có khả năng vận động nhịp nhàng phù hợp với sắc thái, nhịp điệu bài hát với các hình thức vỗ tay theo phách, nhịp, tiết tấu chậm, nhanh, phối hợp; có khả năng sáng tác và thực hiện nhịp nhàng các kiểu gõ đệm. Tuy nhiên, giáo viên mầm non chưa chú ý phát triển khả năng này cho trẻ nên khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ còn thấp, việc thực hiện khả năng này của trẻ vẫn bộc lộ nhiều hạn chế. Bài viết tập trung phân tích thực trạng khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi và từ đó đề xuất biện pháp phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi tại một số trường mầm non trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

Từ khóa: Phát triển, khả năng vận động theo tiết tấu, trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi, Thành phố Hồ Chí Minh.
Nhận bài: 29/11/2025; Biên tập: 30/11/2025; Phản biện: 2/12/2025; Duyệt đăng: 8/12/2025.

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, ngành Giáo dục Mầm non đã liên tục đổi mới các phương pháp tổ chức hoạt động âm nhạc với mong muốn đáp ứng được mục tiêu “giúp trẻ em phát triển toàn diện về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, khơi dậy và phát triển tối đa tiềm năng của mỗi trẻ”. Chính vì vậy, giáo viên mầm non (GVMN) định hướng phát huy năng lực cá nhân trẻ, phát huy tính chủ động, tích cực, tự lực, sáng tạo cho trẻ.

Vận động theo nhạc góp phần thỏa mãn nhu cầu của trẻ, thông qua đó trẻ bộc lộ cảm xúc để giao tiếp với xung quanh và để giải phóng năng lượng. Trẻ tham gia một cách tự nhiên, vui tươi, hoạt bát, mạnh dạn, tự tin giúp trẻ diễn đạt cảm xúc trong lòng bằng cử chỉ, hành vi và thái độ, đẩy mạnh khả năng cảm thụ âm nhạc, giúp trẻ nhạy cảm hơn với âm nhạc. Khi nghe nhạc, dưới tác động của âm nhạc (nhịp điệu, trọng âm, tiết tấu...) trẻ bộc lộ cảm xúc bằng cử chỉ, hoạt động của tay, chân, đầu, cơ thể một cách tự nhiên, ngẫu hứng. Hoặc khi nghe hát, từ nội dung lời ca, tính chất âm nhạc mà trẻ biết nhún nhảy, lắc lư cơ thể, đưa tay lên xuống... đó là hành động mang tính khởi đầu của vận động theo nhạc. Có thể nói, vận động theo nhạc là nhu cầu không thể thiếu đối với trẻ, được coi là tín hiệu thông báo đặc trưng tâm lý lứa tuổi. Trẻ mẫu giáo 5 - 6 có khả năng vận động nhịp nhàng phù hợp với sắc thái, nhịp điệu bài hát với các hình thức vỗ tay theo phách, nhịp, tiết tấu chậm, nhanh, phối hợp; bước đầu có khả năng sáng tác và thực hiện nhịp nhàng các kiểu gõ đệm.

Tuy nhiên, trên thực tế, tại một số trường mầm non trên địa bàn tỉnh Bình Dương hiện nay, GVMN thường lựa chọn nội dung vận động múa, vận động minh họa theo bài hát, vỗ tay theo phách, vỗ tay theo nhịp bài hát hơn là vận động theo tiết tấu bài hát, bản nhạc. Do vậy, việc phát triển khả năng vận

động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi chưa đạt hiệu quả như mong đợi. Bài viết tập trung phân tích thực trạng khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi và từ đó đề xuất biện pháp phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Theo Dalcroze, phát triển khả năng vận động theo nhịp và tiết tấu là người học tiếp nhận những mẫu nhịp điệu từ bên ngoài vào trong cơ thể rồi “đồng hóa” nó, từ đó sẽ điều khiển cơ thể để thực hiện các yêu cầu của bài tập, lúc đầu việc thực hiện này còn khó khăn nhưng dần dần người học sẽ điều khiển được cơ thể và thực hiện yêu cầu của các bài tập một cách dễ dàng thậm chí là có thể thực hiện được những yêu cầu phức tạp mà không thấy khó khăn gì. Để có thể làm được điều này cơ thể phải thật sự thoải mái, thư giãn, không bị gượng ép hay có sự cố gắng của cơ bắp và hệ thần kinh.

Theo Phan Thị Thu, phát triển khả năng vận động là các vận động đi từ đơn giản đến phức tạp và tăng dần lượng vận động theo hình thức “làn sóng” tức là vừa tăng lượng vận động vừa củng cố kiến thức đã học. Điều này thực hiện được là nhờ vào sự tăng dần độ phức tạp của các bài tập.

Theo Phạm Thị Hòa, phát triển khả năng vận động theo nhịp và tiết tấu là giúp trẻ hình thành cảm giác nhịp điệu, các chuyển động của cơ thể đến mức độ khéo léo, hình thành được phản ứng nhanh và đúng với các ấn tượng khi nghe nhạc. Trẻ 5 - 6 tuổi không dừng lại ở các dạng nhịp 2/4, tiết tấu chậm mà phải thực hiện được loại tiết tấu nhanh, tiết tấu phối hợp và thay đổi chuyển động theo nhịp điệu với ba tốc độ nhanh, vừa và chậm.

Trong phạm vi bài viết này, tác giả xem xét khái

niệm phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là giúp trẻ thực hiện yêu cầu của các vận động theo tiết tấu: Khả năng kiểm soát cơ thể theo nhịp và tiết tấu của một bài hát, bản nhạc; sáng tạo, tự nghĩ ra các hình thức để tạo ra âm thanh và vận động theo tiết tấu từ đơn giản đến phức tạp.

2.2. Đặc điểm khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Khả năng vận động theo tiết tấu là cảm giác nhịp điệu, các chuyển động khéo léo của cơ thể, phản ứng nhanh và đúng với các ấn tượng khi nghe nhạc. Khả năng vận động theo tiết tấu là khả năng kiểm soát cơ thể theo nhịp và tiết tấu của một bài hát, bản nhạc; sáng tạo, tự nghĩ ra các hình thức để tạo ra âm thanh và vận động theo tiết tấu từ đơn giản đến phức tạp.

Trẻ 5 - 6 tuổi biết vận động nhịp nhàng theo nhịp điệu khi nghe hát, nhạc không lời, thay đổi bước chuyển động: từ chậm sang nhanh hoặc ngược lại; hướng chuyển động: nhảy tiến, lùi; đổi nhóm: bên phải, bên trái; nhảy vòng tròn: một mình, nhảy đôi hoặc nhảy với nhiều bạn. Trẻ biết làm các động tác khó như: nhảy gập đầu gối, nhảy mềm tại chỗ, bật nhảy ra trước. Một số trẻ có thể vận động nhịp nhàng, uyển chuyển theo các loại nhịp khác nhau 2/4; 3/4; “trẻ có thể vỗ tay, thổi kèn, sử dụng nhạc cụ: xắc xô, phách tre, trống... gõ theo tiết tấu nhanh, tiết tấu kết hợp cho các bài hát”.

Trẻ 5 - 6 tuổi không dừng lại ở các dạng nhịp 2/4, tiết tấu chậm mà phải thực hiện được loại tiết tấu nhanh, tiết tấu phối hợp và thay đổi chuyển động theo nhịp điệu với ba tốc độ nhanh, vừa và chậm. Trẻ có thể cảm nhận được nhịp và tiết tấu âm nhạc, biết chuyển động nhịp nhàng theo tính chất âm nhạc, thay đổi bước chuyển động theo tiết tấu âm nhạc, bước đầu nghĩ được các động tác riêng, tay chân phối hợp nhịp nhàng. Trẻ có thể bộc lộ cảm xúc bằng các hoạt động hình thể một cách sáng tạo.

Trẻ 5 - 6 tuổi có khả năng cảm nhận trạng thái chung của âm nhạc. Trẻ biết phối hợp các động tác tay, chân, thân mình; “vận động nhịp nhàng phù hợp với sắc thái, nhịp điệu bài hát, bản nhạc với các hình thức vỗ tay theo các loại tiết tấu, múa”; “gõ đệm bằng dụng cụ theo tiết tấu tự chọn”; trẻ biết lựa chọn các dụng cụ để gõ đệm và thể hiện sáng tạo, tự nghĩ ra các hình thức để tạo ra âm thanh và vận động.

Trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi có thể giữ được nhịp và tiết tấu ổn định. Giai đoạn này trẻ được học nhịp 2/4 và nhịp 3/4. Trẻ có thể quan sát người khác thực hiện rồi thực hiện lại, điều chỉnh các động tác theo nhịp và tiết tấu, phối hợp tay mắt nhịp nhàng và có thể lặp lại một nhịp điệu theo yêu cầu. Thông qua những trải nghiệm, trẻ có thể cảm nhận về tiết tấu và vận động theo tiết tấu.

2.3. Nội dung phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Nội dung phát triển khả năng vận động theo tiết tấu thể hiện vận động nhịp nhàng, phù hợp với nhịp điệu bài hát với các hình thức vỗ tay theo các loại tiết tấu, trẻ biết sử dụng các dụng cụ gõ đệm theo phách, nhịp, tiết tấu.

Yêu cầu phát triển vận động theo tiết tấu là trẻ vận động phù hợp, nhịp nhàng với nhịp điệu bài hát, bản nhạc như vỗ tay, giậm chân, nhún nhảy,...biết sử dụng các dụng cụ âm nhạc để gõ đệm theo các tiết tấu của bài hát, bản nhạc một cách phù hợp.

Dựa vào tiêu chí đánh giá 5 khả năng phát triển vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi thuộc chương trình khung zero dự án Spectrum của Gardner, Feldman và Krechevsky xác định các khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ:

- + Khả năng kiểm soát cơ thể theo tiết tấu.
- + Khả năng nhạy cảm với tiết tấu của một bài hát, bản nhạc.
- + Khả năng biểu cảm.
- + Khả năng đáp ứng lại với tiết tấu.
- + Khả năng sáng tạo, tự nghĩ ra các hình thức để tạo ra âm thanh và vận động theo tiết tấu.

2.4. Vài nét về thực trạng phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại một số trường mầm non trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh

Qua dự giờ 08 hoạt động âm nhạc tại một số trường mầm non trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh (Trường mầm non Sơn Ca, mầm non Hướng Dương, mầm non Hoa Phượng, mầm non Hoa Cúc 1). Thời gian thực hiện khảo sát vào tháng 10/2025. Số lượng 40 trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Bảng 01: Thực trạng khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

STT	Nội dung	Mức độ					
		Hoàn toàn có	(%)	Chưa hoàn toàn	(%)	Hoàn toàn không	(%)
1. Khả năng kiểm soát cơ thể	Sử dụng nhiều bộ phận của cơ thể theo tiết tấu.	10	25	25	62.5	5	12.5
	Sao chép được vận động theo tiết tấu của bản thân và của bạn.	18	45	21	52.5	1	2.5
2. Khả năng nhạy cảm với tiết tấu của một bài hát, bản nhạc.	Giữ được sự ổn định theo tiết tấu	11	27.5	17	42.5	12	30
	Điều chỉnh được khi thay đổi tiết tấu và giữ được sự ổn định theo tiết tấu mới.	8	20	18	45	14	35
3. Khả năng biểu cảm	Thể hiện tâm trạng và hình ảnh của một sự vật hiện tượng thông qua chuyển động của cơ thể khi vận động theo tiết tấu.	3	7.5	15	37.5	22	55

4. Khả năng đáp ứng lại với tiết tấu	Phản ứng lại thật nhanh với những thay đổi đột ngột tiết tấu.	7	17.5	14	35	19	47.5
5. Khả năng sáng tạo	Tự nghĩ ra chuyển động/hình ảnh mới lạ qua các vận động theo tiết tấu.	5	12.5	25	62.5	10	25

Qua dự giờ quan sát các khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ trong hoạt động âm nhạc thu được kết quả như sau:

Khả năng kiểm soát cơ thể: Có 87.5% trẻ có thể sử dụng từ hai bộ phận cơ thể trở lên để vận động theo tiết tấu trong một bài nhạc như dùng tay vỗ vào nhau, vỗ lên đùi hoặc lên vai rồi đến giậm chân, lắc hông; 12.5% trẻ chỉ dùng tay để vỗ tiết tấu. Hầu như trẻ đều có thể bắt chước các vận động của bạn để thể hiện, trong đó số trẻ bắt chước bạn rồi thể hiện lại các động tác rõ ràng và chính xác chiếm 45%.

Khả năng nhạy cảm với tiết tấu, các chỉ số cho thấy đa số trẻ giữ nhịp được ổn định khi vận động theo tiết tấu, các vận động này khá nhịp nhàng. Tuy nhiên số trẻ giữ được sự ổn định này trong suốt bài nhạc chỉ chiếm tỷ lệ 20 - 27.5%, tỷ lệ trẻ còn phân vân như lúc vỗ tay đúng theo tiết tấu lúc vỗ tay sai tiết tấu chiếm đến 42.5 - 45%.

Khả năng biểu cảm: có 7.5% trẻ thể hiện tâm trạng và hình ảnh của một sự vật hiện tượng thông qua chuyển động của cơ thể khi vận động theo tiết tấu, tuy nhiên, nội dung này chưa thấy các giáo viên hướng trẻ đặt mình vào tâm trạng của sự vật hiện tượng xung quanh lúc chuyển động theo nhịp và tiết tấu.

Khả năng phản ứng với nhịp và tiết tấu như thay đổi thật nhanh và chính xác vận động của cơ thể theo sự thay đổi của tiết tấu, số trẻ thực hiện chính xác khả năng này chỉ chiếm 17.5%, số trẻ có thay đổi theo sự thay đổi của tiết tấu nhưng chưa ngay lập tức là 35%.

Khả năng sáng tạo: số trẻ có thể nghĩ ra được những động tác vận động theo tiết tấu mới lạ và thú vị chỉ chiếm tỷ lệ 12.5%; số trẻ thực hiện các vận động với hình thức đơn giản như chỉ vỗ tay hay chỉ giậm chân là 25%; số trẻ còn lại có thay đổi động tác như từ vỗ tay sang vỗ vai, vỗ đầu, vỗ đùi... chiếm đến 62.5%.

Qua nghiên cứu kế hoạch tổ chức hoạt động âm nhạc tại một số trường mầm non trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh cho thấy, hầu như kế hoạch viết chưa cụ thể về mục tiêu phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ, trong đó nêu được trẻ vận động nhịp nhàng theo tiết tấu và khả năng biểu cảm và thể hiện cảm xúc và vận động phù hợp với nhịp điệu của bài hát, tuy nhiên vận động này không phải là vận động theo tiết tấu mà là vận động minh họa. Cơ hội cho trẻ được trải nghiệm với tiết tấu thể hiện trong kế hoạch chưa nhiều, chưa thấy giáo

viên đưa vào các hoạt động trong sinh hoạt hằng ngày của trẻ, nội dung dạy vận động theo tiết tấu chỉ thấy thể hiện trên hoạt động nhạc mỗi tháng 1 lần chỉ số này chiếm đến 100%, các hoạt động âm nhạc cho trẻ tập trung nhiều vào dạy hát kết hợp vỗ tay theo nhịp, theo phách (1lần/tuần chiếm 100%), múa (2 tuần/1 lần chiếm 50%, vận động minh họa theo bài hát (1lần/tuần chiếm 100%).

Điều này chưa phù hợp với ý kiến của Dalcroze là muốn phát triển tốt khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ thì nên tạo cơ hội cho trẻ hoạt động với tiết tấu ít nhất 4 lần/tuần và mỗi lần từ 15 - 20 phút. Nhạc cụ sử dụng cho hoạt động vận động theo tiết tấu thể hiện trong kế hoạch được viết chung chung như “chuẩn bị nhạc cụ, máy, đàn” chưa ghi rõ cụ thể tên từng loại nhạc cụ và một số nhạc cụ cô và trẻ tự làm hoặc sử dụng đồ dùng có sẵn trong sinh hoạt hàng ngày như chai, lọ, muống,... làm nhạc cụ cho trẻ vận động theo tiết tấu. Qua kết quả phân tích kế hoạch giáo dục, nội dung phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi chưa được các trường mầm non đầu tư và phát triển cho trẻ.

Như vậy, hoạt động vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở trường mầm non hiện nay chưa đáp ứng đầy đủ các yêu cầu về khả năng vận động theo tiết tấu từ các biện pháp tác động của giáo viên đến các khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ. Giáo viên chưa tạo điều kiện cho trẻ thảo luận, đưa ra ý kiến để đi đến thống nhất, nội dung hoạt động được tổ chức chủ yếu từ phía giáo viên, chưa đi từ mong muốn của trẻ. Giáo viên chưa coi trọng việc đánh giá khả năng âm nhạc theo từng cá nhân nên chưa có những điều chỉnh linh hoạt trên giờ học, các giờ học chủ yếu tiến hành theo một kế hoạch đã được lên sẵn và những yêu cầu chung cho cả lớp. Trẻ chưa có cơ hội phát huy tính tích cực, chưa thật sự thoải mái thể hiện chính mình và chưa tìm tòi khám phá để phát triển năng lực cá nhân và sự tự tin của bản thân.

2.5. Đề xuất một số biện pháp triển khai năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại một số trường mầm non trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh

2.5.1. Biện pháp 1: Thiết kế kế hoạch tổ chức hoạt động rèn luyện khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Việc thiết kế kế hoạch rèn luyện khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ 5 - 6 tuổi là yêu cầu quan trọng nhằm đảm bảo hoạt động giáo dục được tổ chức một cách có mục đích, có hệ thống và phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ mẫu giáo lớn. Theo quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm, mọi kế hoạch cần xuất phát từ khả năng, nhu cầu và hứng thú của trẻ để tạo điều kiện tối ưu cho trẻ tham gia tích cực trong các hoạt động âm nhạc và vận động. Bên cạnh đó, nguyên tắc Dalcroze nhấn mạnh việc cho trẻ trải nghiệm âm nhạc thông qua vận động cơ thể, do đó việc thiết kế các hoạt động theo chu trình

lắng nghe - phản ứng - luyện tập - sáng tạo là cần thiết để phát triển toàn diện năm khả năng vận động theo tiết tấu gồm kiểm soát cơ thể, nhạy cảm tiết tấu, biểu cảm, phản ứng nhanh và sáng tạo. Một kế hoạch bài bản giúp giáo viên xác định rõ mục tiêu, lựa chọn nội dung, hình thức và phương pháp phù hợp, đồng thời đảm bảo tính kế thừa và phát triển qua từng chủ đề, từ đó nâng cao chất lượng giáo dục âm nhạc và hiệu quả rèn luyện vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

2.5.2. Biện pháp 2: Xây dựng môi trường phát triển khả năng vận động theo tiết tấu.

Xây dựng môi trường giáo dục phong phú và kích thích là điều kiện tiên quyết để trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi phát triển các khả năng vận động theo tiết tấu. Theo quan điểm của nhiều nhà giáo dục mầm non, môi trường vật chất và môi trường tâm lý - xã hội đóng vai trò quan trọng trong việc khơi gợi nhu cầu, hứng thú và sự chủ động của trẻ trong hoạt động trải nghiệm. Một môi trường mở, an toàn, đa dạng về nhạc cụ, vật liệu và không gian vận động không chỉ tạo cơ hội cho trẻ tiếp xúc với âm thanh và tiết tấu mà còn tạo điều kiện cho trẻ thực hành, thử nghiệm, tự do lựa chọn và sáng tạo. Khi trẻ được trải nghiệm trong một không gian thoải mái, vui vẻ và không áp lực, khả năng cảm thụ âm nhạc, phản ứng với nhịp điệu và biểu đạt cảm xúc thông qua vận động sẽ phát triển mạnh mẽ hơn. Do đó, việc thiết kế và bố trí môi trường vận động theo tiết tấu vừa đẹp mắt, vừa khoa học, vừa mang tính gợi mở là giải pháp quan trọng nhằm hỗ trợ giáo viên tổ chức hiệu quả các hoạt động vận động theo tiết tấu trong trường mầm non.

2.5.3. Biện pháp 3: Lựa chọn vận động theo tiết tấu phù hợp với giai điệu của bài hát.

Lựa chọn hình thức vận động phù hợp với giai điệu bài hát là yêu cầu cần thiết để đảm bảo sự gắn kết giữa âm nhạc và vận động, giúp trẻ cảm nhận đúng tính chất bài hát và thực hiện được vận động đúng nhịp - đúng tiết tấu. Đặc điểm của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi cho thấy khả năng cảm thụ âm nhạc đã phát triển ổn định, trẻ có thể phân biệt các dạng tiết tấu đơn giản như nhanh - chậm, mạnh - nhẹ, đều - không đều; vì vậy giáo viên cần lựa chọn các vận động tương ứng nhằm nâng cao dần mức độ cảm nhận và phản ứng tiết tấu của trẻ. Khi trẻ được vận động theo đúng nhịp điệu của bài hát, trẻ sẽ cảm nhận âm nhạc bằng toàn bộ cơ thể, từ đó phát triển đồng bộ các kỹ năng vận động, phản xạ âm nhạc và khả năng biểu cảm. Nhờ việc phân tích bài hát và lựa chọn vận động phù hợp (như gõ đệm tiết tấu nhanh/chậm, vận động theo phách, di chuyển theo nhịp), giáo viên giúp trẻ hiểu rõ cấu trúc âm nhạc và thực hiện vận động dễ dàng, chính xác và tự tin hơn. Ví dụ, bài hát *Mây và gió* giáo viên có thể cho trẻ vận động theo hình thức gõ đệm theo tiết tấu nhanh hoặc tiết tấu phối hợp. Do vậy, lựa chọn

vận động phù hợp không chỉ đảm bảo hiệu quả giáo dục mà còn tạo hứng thú cho trẻ, thúc đẩy khả năng sáng tạo trong vận động theo tiết tấu.

2.5.4. Biện pháp 4: Sử dụng trò chơi nhằm rèn luyện kĩ năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi trong các hoạt động sinh hoạt hằng ngày ở trường mầm non.

Việc đưa trò chơi vào rèn luyện vận động theo tiết tấu là biện pháp mang tính hiệu quả bởi trò chơi là hoạt động phù hợp nhất với đặc điểm tâm lý của trẻ mẫu giáo, kích thích trẻ tham gia tự nhiên, không gò bó và hứng thú hơn so với các hình thức luyện tập thuần túy. Trò chơi vận động theo tiết tấu cho phép trẻ thực hành lặp lại nhiều lần mà không gây nhàm chán, đồng thời tăng cường sự tập trung, phản xạ nhanh và khả năng phối hợp nhóm. Mỗi trò chơi đều chứa đựng tình huống có vấn đề, yêu cầu trẻ phải lắng nghe tín hiệu âm thanh, xác định nhịp - tiết tấu và thực hiện vận động kịp thời, qua đó thúc đẩy sự phát triển tuần tự của năm khả năng vận động theo tiết tấu. Khi được lồng ghép vào các hoạt động hằng ngày như thể dục sáng, hoạt động góc, ngoài trời hoặc hoạt động chiều, trò chơi giúp quá trình rèn luyện trở nên liên tục, linh hoạt và phù hợp với quan điểm lấy trẻ làm trung tâm. Như vậy, sử dụng trò chơi không chỉ tạo không khí vui tươi mà còn góp phần phát huy tính tích cực, tự chủ và sáng tạo của trẻ trong vận động theo tiết tấu.

2.5.5. Biện pháp 5: Thường xuyên đánh giá khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Đánh giá khả năng vận động theo tiết tấu là biện pháp quan trọng nhằm giúp giáo viên hiểu rõ mức độ phát triển của từng trẻ, từ đó xây dựng kế hoạch giáo dục phù hợp, đảm bảo tính cá nhân hóa trong quá trình tổ chức hoạt động. Theo định hướng đánh giá trong giáo dục mầm non, việc đánh giá cần được thực hiện thường xuyên thông qua quan sát trong mọi hoạt động hằng ngày, tập trung vào biểu hiện thực tế của trẻ chứ không dựa vào kiểm tra mang tính áp lực. Việc đánh giá năm khả năng vận động theo tiết tấu (kiểm soát cơ thể, nhạy cảm tiết tấu, biểu cảm, phản ứng nhanh và sáng tạo) giúp giáo viên phát hiện điểm mạnh, điểm yếu của từng trẻ, từ đó có biện pháp hỗ trợ, điều chỉnh hoặc nâng cao phù hợp. Ngoài ra, việc ghi nhận chi tiết sự tiến bộ của trẻ theo thời gian giúp giáo viên có cơ sở để đánh giá hiệu quả của các biện pháp giáo dục đã áp dụng, đồng thời định hướng cho việc thiết kế hoạt động tiếp theo. Do đó, đánh giá không chỉ phục vụ việc theo dõi sự phát triển của trẻ mà còn là công cụ quan trọng trong quá trình cải tiến hoạt động rèn luyện vận động theo tiết tấu trong trường mầm non.

3. Kết luận

Qua kết quả khảo sát có thể nhận thấy rằng, hoạt động vận động theo tiết tấu của trẻ mẫu giáo 5 - 6

tuổi tại một số trường mầm non trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay chưa đáp ứng đầy đủ các yêu cầu về khả năng vận động theo tiết tấu từ các biện pháp tác động của giáo viên đến khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ. Giáo viên chưa sử dụng các biện pháp phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ, chủ yếu làm mẫu, đưa ra yêu cầu cho trẻ thực hiện; Giáo viên mầm non chưa tạo điều kiện cho trẻ thảo luận, đưa ra ý kiến lựa chọn vận động theo tiết tấu và chưa khai thác, phát huy tối đa 5 khả năng vận động theo tiết tấu của trẻ. Việc tìm hiểu, nghiên cứu các biện pháp phát triển khả năng vận động theo tiết tấu cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là điều rất cần thiết và mang ý nghĩa thực tiễn cao. Ở lứa tuổi này, những biện pháp sư phạm phù hợp cần được nghiên cứu sâu giúp giáo viên mầm non thực hiện nhiệm vụ phát triển thẩm mỹ cho trẻ một cách hiệu quả. Mỗi biện pháp mang lại những lợi ích, giá trị riêng với trẻ; tùy vào mục tiêu, đối tượng, điều kiện, môi trường giáo dục mà giáo viên mầm non xem xét, lựa chọn biện pháp phù hợp để có

thể mang lại hiệu quả phát triển khả năng vận động theo tiết tấu ■

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Chương trình Giáo dục học mầm non*. Nxb. Giáo dục Việt Nam.
- [2]. Lê Thị Đức, Lý Thu Hiền, Phạm Thị Hòa (2011). *Các hoạt động âm nhạc của trẻ mầm non*. Nxb. Giáo dục, Hà Nội.
- [3]. Phan Thị Thu (2006). *Giáo trình phương pháp giáo dục thể chất cho trẻ mầm non*. TP.HCM. Nxb. Giáo dục
- [4]. Phạm Thị Hòa (2014). *Giáo dục âm nhạc. Tập II* (tr. 8 - 13, 68 - 76). Nxb. Đại học Sư phạm.
- [5]. Lý Thu Huyền (2019). *Module MN 5 “Đặc điểm phát triển thẩm mỹ, Những mục tiêu và kết quả mong đợi ở trẻ mầm non về thẩm mỹ”*. Tài liệu bồi dưỡng thường xuyên cho giáo viên mầm non.
- [6]. Lê Thu Hương, Trần Thị Ngọc Trâm, Lê Thị Ánh Tuyết (2021). *Hướng dẫn tổ chức thực hiện chương trình giáo dục mầm non mẫu giáo lớn 5 - 6 tuổi*. Nxb. Giáo dục Việt Nam.

Developing rhythmic movement skills for the children aged 5 - 6 years old at selected preschools in Ho Chi Minh City: Current situation and solutions

Nguyen Thi Ngoc Tam

Thu Dau Mot University

Email: tamntn@tdmu.edu.vn.

Abstract: *Preschool children aged 5 - 6 years old are capable of rhythmic movements that match the nuances and rhythms of songs, using various forms of clapping to the beat, rhythm, and tempo (slow, fast, and coordinated); they are also capable of composing and performing rhythmic percussion accompaniment styles. However, preschool teachers have not paid enough attention to developing this ability in children, so their ability to move to rhythm is still low, and their performance in this area still shows many limitations. This analyzes the current state of rhythmic movement skills in 5 - 6 years old preschool children and, based on that analysis, proposes measures to develop rhythmic movement skills in 5 - 6 years old children at several preschools in Ho Chi Minh City.*

Keywords: *Development, rhythmic movement skills, preschool children aged 5 - 6 years old, Ho Chi Minh City.*